

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 575

van **JOHAN DANEN**

datum: 3 februari 2021

aan **ZUHAL DEMIR**

VLAAMS MINISTER VAN JUSTITIE EN HANDHAVING, OMGEVING, ENERGIE EN TOERISME

Asfaltcentrales - Benzeenuitstoot

In Nederland is veel ophef ontstaan nadat bleek dat een deel van de 35 asfaltcentrales al jarenlang te veel benzeen uitstoten. Voor het kankerverwekkende benzeen - een zeer zorgwekkende stof (ZZS) volgens de Nederlandse wetgeving - bestaat een emissiegrenswaarde van 1 mg/Nm³ vanaf een grensmassaastroom van 2,5 g/u. Volgens een niet-openbaar onderzoeksrapport wordt soms meer dan 10 keer de toegestane hoeveelheid van deze kankerverwekkende stof uitgestoten.

De emissienormen die Vlaanderen hanteert voor benzeen zijn veel minder streng dan de Nederlandse grenswaarden. Vanaf een massaastroom van 25 g/u mag de emissie van een Vlaamse asfaltcentrale 5 mg/Nm³ benzeen bevatten (bijlage 4.4.2. van het Vlaams reglement betreffende de milieuvergunning II (VLAREM II)). Benzeenemissies bij een massaastroom die minder dan 25 g/u bedraagt, worden als niet-relevant beschouwd.

De oorzaak van de benzeenemissie is, samen met de geurproblematiek, bekend: het verhitten van de gerecycleerde asfaltgranulaten. Hoe dat chemisch mechanisme precies werkt, is nog steeds niet duidelijk, waardoor de sector er in Vlaanderen en Nederland niet in slaagt om deze emissies te vermijden. Omdat veel Nederlandse asfaltcentrales niet kunnen voldoen aan de zeer strenge Nederlandse normen, gaan ze over tot het aanvragen van een ontheffing. Een aantal gemeenten gaan hierin mee, maar het merendeel van de gemeenten volgen de normen die opgenomen zijn in het Nederlandse Activiteitenbesluit Milieu.

1. In Nederland is onrust ontstaan omdat de emissiegrenswaarde voor benzeen met een factor vijf tot tien werd overschreden, terwijl in Vlaanderen de toegelaten concentratie van benzeen vijf keer hoger ligt dan de Nederlandse norm. Ook de massaastroom vanaf wanneer een emissie als relevant wordt beschouwd, ligt in Vlaanderen tienmaal hoger (25 g/u versus 2,5 g/u).
 - a) Is de minister op de hoogte van deze veel strengere benzeennorm die in Nederland geldt?
 - b) De Vlaamse norm ligt vijfmaal hoger dan de Nederlandse en geldt pas bij een massadebiet dat tienmaal hoger ligt. Om benzeen de strenge classificatie van ZZS te geven, hanteerde Nederland de criteria die opgenomen zijn in de Europese REACH-verordening.
 - i. Welke criteria werden gehanteerd om de Vlaamse emissienormen voor benzeen vast te leggen?

- ii. Overweegt de minister om de Vlaamse emissienormen voor benzeen in de nabije toekomst te verstrengen?
- c) In Nederland zoeken een aantal asfaltcentrales hun heil in het aanvragen van een ontheffing bij de gemeente. Ook in Vlaanderen kunnen - gemotiveerde - afwijkingen worden toegestaan.
 - i. Hoeveel afwijkingen op de benzeennorm werden toegestaan aan de asfaltcentrales die momenteel actief zijn in Vlaanderen?
 - ii. Hoe groot was/waren de toegestane afwijking(en) en wat was hiervoor de motivering?
- d) Zowel Vlaanderen als Nederland hanteert een minimale massastroom om te bepalen wanneer een emissie relevant is. Het perverse aan deze benadering is dat een bedrijf perfect grote hoeveelheden benzeen kan uitstoten zonder de emissiegrenswaarde van 5 mg/Nm³ te overschrijden. Er bestaat niet zoiets als een maximale vracht per tijdseenheid.
 - i. Waarom wordt maximale vracht niet als norm opgenomen in VLAREM?
 - ii. Kan/mag de vergunningverlenende overheid 'maximale vracht' als voorwaarde opnemen in de bijzondere voorwaarden?
 - iii. Wordt het principe van maximale vracht al gehanteerd als bijzondere voorwaarde in de afgeleverde omgevingsvergunningen?
- 2. In Nederland was de inzage in een niet-openbaar rapport door de krant Trouw nodig om de omvang van de benzeenproblematiek te kennen.
 - a) Zijn er in Vlaanderen ook niet-openbare rapporten die de problematiek van de benzeenemissies door asfaltcentrales in kaart hebben gebracht? Zo ja, wie gaf de opdracht tot het opmaken van deze rapporten?
 - b) Hoeveel overschrijdingen van de benzeennorm door asfaltcentrales werden in Vlaanderen vastgesteld in de periode 2018-2020? Hoe groot waren deze overschrijdingen en wie heeft ze vastgesteld?
- 3. De milieu-inspectie (afdeling Handhaving) speelt een cruciale rol in het opvolgen van deze problematiek.
 - a) Hoeveel controlemetingen naar benzeenemissies bij asfaltcentrales werden door de milieu-inspectie uitgevoerd in de periode 2018-2020?
Graag een overzicht daarvan per centrale.
 - b) Wat was de aanleiding van de controlemeting (periodieke controle, controle na klacht, vermoeden van inbreuk, op vraag van gemeente/provincie/werknemers enzovoort)?
 - c) Zal de minister de milieu-inspectie een sterkere rol laten spelen in de handhaving van de emissienorm van benzeen?

ANTWOORD

op vraag nr. 575 van 3 februari 2021

van **JOHAN DANEN**

1. a) Ik ben op de hoogte van deze strengere benzeennorm. De evaluatie van de Vlaamse benzeennorm voor asfaltcentrales en een mogelijke verstrenging zal mee opgenomen worden in de actualisatie van de BBT-studie, waarvoor ik het Departement Omgeving de opdracht gegeven heb om het nodige te doen. In 2021 wordt een voorstudie uitgevoerd om het potentieel van de herziening te onderzoeken. In de voorstudie gebeurt onder meer een analyse van de regelgeving, toegepaste technieken en praktijken in andere Europese landen (o.a. Nederland). Vervolgens kan een gehele of gedeeltelijke herziening van de BBT-studie in 2022 ingepland worden.
- b) De algemene emissienorm voor benzeen zoals opgenomen in VLAREM is in het verleden overgenomen uit de Duitse TA Luft. Gelet op de evolutie in de Best Beschikbare Technieken en van de regelgeving in de ons omliggende landen, alsook de classificatie van benzeen als carcinogene stof, is het zoals reeds gezegd aangewezen om de emissienormen voor benzeen te herbekijken.
- c) In de sectorale voorwaarden van VLAREM II voor asfaltbetoncentrales is geen emissiegrenswaarde voor benzeen opgenomen. De toepasselijke benzeennorm is opgenomen in de algemene emissiegrenswaarden (bijlage 4.4.2 van VLAREM II). Als Vlaams minister kan ik bij gemotiveerd besluit individuele afwijkingen toestaan op de milieuvoorwaarden van VLAREM. Deze afwijkingen kunnen echter **GEEN** versoepeling inhouden van de vastgestelde emissiegrenswaarden (enige uitzondering hierop is de algemene EGW voor stof, waarvoor specifieke bepalingen opgenomen zijn in bijlage 4.4.2). In Vlaanderen werden bijgevolg geen afwijkingen op de benzeennorm toegestaan.
- d) De benadering die binnen VLAREM gehanteerd wordt voor de algemene emissiegrenswaarden is dat een grensmassaastroom gehanteerd wordt vanaf wanneer de emissiegrenswaarden van toepassing worden. Dit om te vermijden dat kleine afgasstromen met hogere concentraties maar een beperkte vracht (en dus een beperkte impact) verregaande reductiemaatregelen zouden moeten toepassen. Zodra deze "minimale vracht" overschreden wordt, geldt de concentratie-eis als norm. Dergelijke benadering zien we ook in andere landen (Nederland, Duitsland...) en wordt in bepaalde gevallen ook vanuit Europa gehanteerd in de Europese BREF-documenten (dit laatste indien het over een zeer diverse sector gaat). Een sectorale benadering is vaak anders (zeker als het over een zeer specifieke sector gaat). Daar kan heel specifiek gekeken worden wat de Best Beschikbare Technieken zijn voor een bepaalde sector en wat de grenswaarden zijn die hiermee gehaald kunnen worden. In dit geval wordt dus vaak louter met concentratienormen gewerkt, los van bepaalde grensmassaastromen. Uw voorstel om een maximale vracht als norm op te leggen in VLAREM, zou impliceren dat via VLAREM-beperkingen opgelegd zouden worden aan de exploitatie van bedrijven, wat niet de bedoeling is en kan zijn van VLAREM. Een emissievracht is namelijk het product van de geloosde concentratie en debiet. Secundaire emissiereductietechnieken kunnen ingezet worden om de concentraties tot op bepaalde niveaus terug te brengen. Het geloosde debiet (en bijgevolg ook de geloosde vracht) is echter zeer installatiespecifiek en o.m. afhankelijk van de

grootte en de doorzet van de installatie, of het aantal aangesloten installaties op een emissiepunt. Hier algemene beperkingen voor opleggen zou voorafnames doen aan welke exploitaties nog mogelijk zijn binnen Vlaanderen.

Uiteraard moet bij de individuele aanvraag van een bedrijf wel de beoordeling gemaakt worden of de impact van dat bedrijf aanvaardbaar is. De geloosde vrachten bepalen hierbij ook de impact op de omgeving.

2. a) Bij de afdeling handhaving heeft men geen informatie over eventuele bestaande rapporten die de benzeenemissies door asfaltcentrales in kaart brengen.
 - b) Met betrekking tot de vaststelling van overschrijdingen van de benzeennorm maken we een onderscheid tussen metingen die uitgevoerd worden in opdracht van de exploitant in het kader van de verplichte meetfrequenties die worden opgelegd via de sectorale (art. 5.30.2.2) en algemene voorwaarden (afd 4.4.3 & 4.4.4) in VLAREM II (metingen ifv zelfcontrole) en metingen die in opdracht van de afdeling Handhaving worden uitgevoerd (niet aangekondigde controles).
Aangezien er voor benzeen geen sectorale meetverplichting is, geldt voor deze parameter ook enkel een emissiegrenswaarde (5 mg/Nm^3) en een meetverplichting (maandelijks) wanneer de grensmassastroom (25 g/h) wordt overschreden.
Voor de meeste asfaltcentrales worden door de afdeling Handhaving de zelfcontrolemetingen minstens jaarlijks opgevraagd en geëvalueerd. Daarnaast heeft een exploitant de verplichting om bij de vaststelling van een overschrijding bij deze metingen dit aan de afdeling Handhaving te melden. Bij 3 installaties werd er een overschrijding van de benzeennorm vastgesteld. Deze overschrijdingen varieerden tussen 9.62 en 17.15 mg/Nm^3 . Naar aanleiding van deze vaststellingen werd door de exploitanten in de meeste gevallen de oorzaak hiervan onderzocht en eventuele maatregelen genomen (aanpassen processen, afstellen brander). Bij 1 bedrijf werd er wegens herhaaldelijke overschrijdingen en het nemen van onvoldoende remediërende maatregelen op basis van deze resultaten een proces-verbaal opgesteld.
Verder werden er in de periode 2018-2020 in opdracht van de afdeling handhaving 17 emissiemetingen uitgevoerd bij 11 asfaltcentrales. Twee keer werd een effectieve overschrijding vastgesteld. Deze overschrijdingen bedroegen respectievelijk 7.58 en 19.61 mg/Nm^3 . Hierbij werd telkens een proces-verbaal opgesteld en werden hieraan gekoppeld ook aanmaningen gegeven om ervoor te zorgen dat het bedrijf de nodige maatregelen neemt om steeds te voldoen aan de EGW; aangezien ook de grensmassastroom werd overschreden werd ook de verplichting opgelegd dat benzeen vanaf dan ook maandelijks moest worden gemeten.
3. a) In totaal werden in de periode van 2018-2019 bijna 250 inspecties uitgevoerd bij asfaltcentrales. Vaak waren deze controles gelinkt aan geurklachten. Daarbij worden ook bij alle installaties zo goed als jaarlijks steeds de metingen die vanuit de verplichte zelfcontrole worden opgelegd bij de bedrijven opgevraagd en geëvalueerd. Omdat niet bij alle installaties de grensmassastroom voor benzeen wordt overschreden hebben deze echter niet steeds een meetverplichting.
In opdracht van de afdeling handhaving werden 17 controlemetingen uitgevoerd waar wel steeds de emissies van benzeen mee werden gemeten.

Een overzicht per centrale wordt in onderstaande tabel weergegeven

asfaltcentrale	Controles ter plaatse	Metingen in opdracht aHH			Controle vd zelfcontrole	
		controlemetingen	aanleiding	overschrijdingen	controles	overschrijdingen
Willemen Infra nv (Lummen)	9	-	-	-	2018, 2019 & 2020	-
Heijmans Infra en Belasco (Bilzen)	4	-	-	-	2018 & 2019	-
Asfalt Productie Limburg (Heusden-zolder)	33	3	routine/klachten/ vraag gemeente	pv TOC	2018, 2019 & 2020	-
Viabuild (Grimbergen)	61	4	routine/klachten	1 + 1 pv samen met TOC & CO	2018, 2019 & 2020	-
Belasco (Puurs)	15	1	routine	-	2019 & 2020	-
VBG (Wijnegem)	15	1	routine/klachten	-	2019 & 2020	1
Stadsbader/Deckx (Puurs)	6	1	routine	-	2019	-
ACAP - Deckx (Grobendonk)	9	-	-	-	2018, 2019 & 2020	-
ACRS (Ravels)	niet meer in exploitatie				2018	-
Colpin-De Meester (Dendermonde)	10	1	routine	-	2018 & 2019	-
Willemen Infra nv (Gent)	2	1	routine	-	2018 & 2019	-
Stadsbader-Flamand (Beveren)	9	-	-	-	2018	-
Willemen (Beveren)	1	-	-	-	2019	-
Belasco (Gent)	16	1	routine	-	2018, 2019 & 2020	2
De Vriese Raf (Lichtervelde)	5	1	routine	-	2018, 2019 & 2020	-
Aswebo nv. (Brugge)	26	1	routine/klachten	1	2018, 2019 & 2020	-
Topasfalt - AC West	27	2	routine/klachten	-	2018, 2019 & 2020	5

b) Zie antwoord a.

c) De afdeling Handhaving zal enerzijds blijven handhaven op het naleven van de geldende regelgeving met betrekking tot de geleide emissies (zowel controle van de zelfcontroleverplichtingen, als eigen onaangekondigde controlemetingen). Daarnaast wordt bij controles ook nagegaan of de installaties steeds de best beschikbare technieken toepassen. Bij eventuele aanpassingen van de BBT's in functie van reductie van benzeen of door het eventueel opnemen van verstrengde sectorale benzeennormen zullen deze uiteraard nauw opgevolgd worden.